

ר ש י מ ו ת ק צ ר ו ת

אורחי צבא אמריקאי בקוריאה - והערכות בריטיות

ק"מ בלבד; אלא שלרגל המגבלות המיותרות שהוטלו — וקוימו — במלחמה זו, נמנע מן האמריקאים שימוש תקין בשתי הזרועות הראשיות, שבהן לא יכול היה יריבם להתחרות אתם — בכוחות-צוי ובכוחות-אוויר. בסתיו 1951, כאשר מסיבות פוליטיות נעצרו כוחות האו"ם בפעם האחרונה בקו הרוחב ה-38, החלו הצפוניים לטפח את כוחותיהם, עד שהגיעו ליתרון-כוח עצום ומכריע בחיל-רגלים מנוסה וחמוש-היטב. עתה היו לרשותם תותחים רבים יותר, והם פיתחו דרכים נועזות ומצליחות של אספקה לילית ואכסנה-במערות, אשר הפכו למפוקפקי-במקצת את ערכן של התקפות חיל-האוויר האמריקאי על קוי האספקה הצפון-קוריאניים.

על אף העובדה, שלגבי מנהיגים אמריקאיים רבים גודעה כנראה למלחמת קוריאה אותה חשיבות-רגשית עצמה אשר גודעה למלחמת-האזרחים הספרדית לגבי אינטלקטואלים אירופיים — הרי אלה שניצחו עליה מושיגסטון, ניהלוה באורח מנסה-ונרתע שהיה משונה במקצת. כך, למשל, הם קשרו עצמם בידיהם וברגליהם בשיטה של „רוטציה“ („התחלפות לפי תור“) לגבי אורך השירות בקוריאה הנדרש מכל חייל, אשר אפשר היה לעתים לחשוב כי היא ממש תוכננה כדי להוריד את רוח היחידה ואת כושר הקרב שלה. החיילים היו חוזרים לאמריקה, בזה אחר זה, מששירתו שנה ביחידה לוחמת; וכתוצאה, היו היחידות נתונות במצב זרימה מתמיד. הבריטים, לעומת זאת, ביצעו את ההתחלפות לא לפי תור של פרטים, כי אם במסגרת של יחידות שלמות — ואילו הצפוניים, לא קבעו אפילו שיטת חופשות. יתר על כן: בדיביויות האמריקאיות הוחלפו מפקדי-גדודים ומפקדי-פלוגות לעתים כה קרובות, שלעתים נדמה היה שהיתה כאן כונה לתת למספר קצינים רב ככל האפשר טעם של פיקוד-זוט, במקום לטפח יעילות-מכסימום מידית.

* *

ועוד: בשנותיה האחרונות, היתה מלחמת-קוריאה סטטית, ממש כאותה חזית-נהר-סומה שבצפון צרפת באמצע שנות מלחמת-העולם הראשונה. היא הפכה להיות למלחמה הזרה לגמרי בצורתה לטמפרמנט האמריקאי ולמסורת האמריקאית — מלחמת הגנה פסיבית, שלא נועדה אלא להחזיק

זמן לא רב ביותר — עדיין לא שנה — עבר מאז נפסקו פעולות-האיבה בקוריאה, אך יתכן ויש כבר מי שרואה את הפרשה כ„מלחמה ישנה“. עם זאת, נתגלו בה קוים וחזיונות-מלחמה, ונסתמנו אורחי-קרב וגישות, אשר יוסיפו להיות ברי ענין ותוקף לפחות גם בשנים הקרובות. על כן נושאי סקירתו של מסתכל רבי-ידעה בריטי, ששהה שנים בזירת חצי-האי — פאנ-דונובן, המסכם כאן מקצת מ„סיכומי קוריאה“ — יש לראותם עדיין כטעוני ידיעה ולימוד.

עתה, משחלדו העתונאים לחטט בעצמותיה של מלחמה שנסתיימה, בא תורם של הגנרלים. לפני חדשים מספר נסתיימה בקוריאה מלחמה אשר אין לדעת אם תתחדש. אי-שם כותבים גנרלים את דוחות הסיכום שלהם, ואחד או שנים מחברים זכרונות שקולים-היטב לשם הפצה. אולם מצויה עובדה אחת, אשר אותה אפשר שלא נלמד לעולם מזרם זה של כתיבה צבאית העומד לפרוץ בקרוב: מה, לאמיתו-של-דבר, היה טיבו של צבא ארה"ב בקוריאה? ההיטיב ללחום? בשביל לא-אמריקאים הועמה שאלה זו ע"י פולחן-גבורות בלתי נמנע המתלווה למלחמה, וכן על-ידי אותם דברים, המקשים לשפוט ללא משוא-פנים בן-ברית החזק ממך — הלוא הם נאמנות נחרצת לקיבוץ אליו אתה שייך, וכן נקיטתה של דעה קדומה פוליטית, שעה שהמדובר הוא בבעיה צבאית גרידא. משנשטת את הדעה¹ שהסינים הנם חיילים נחותים — וכאן בקוריאה אין איש סבור כך — ומשקיבלת את העובדה כי שוים הם לכל חיל-רגלים אחר שבעולם, שופעי אמונה ושנאה, ובעלי כשרון אילתור (אימפרוביזציה) שכמותו לא גילינו מזה שנים רבות — כי אז מתחיל פעלו של צבא-ארה"ב הקטן בקוריאה להיראות כראוי לכבוד. העובדה שמלחמה זו נסתיימה במעין „תיקו“, אין בה משום משפט שלילי לא על אומץ-לבן של החייל האמריקאי, ולא על יכולתו ללחום.

* *

מלחמת זועה זו התנהלה במסיבות שהיו כובלות ומכ-בידות. לא זו בלבד שצבא האומות-המאוחדות נלחם כשעור-קי התחבורה שלו משתרעים מאחוריו למרחק של כ-13 אלף ק"מ, בעוד שבין יריבו למג'וריה לא הפרידו אלא כ-400

חימושו של חיל-הרגלים האמריקאי, ודאי שהנו הטוב ביותר שבעולם; ואילו עתה דומה כי אין עוד ספק בכך, שלאמריקאים גם המכלול הנאה שבעולם של כלי ארטילרית שדה. כלים אלה נפלאים בפשטותם. ההוביצר בן 8 האינטש האמריקאי הנו בודאי המכשיר המדויק ביותר שבנמצא להטלת ירי-תותח; ולגבי כלי היריה בן 240 המ"מ, הוכח כי נגד עמדות מבוצרות הנו תכליתי יותר מהתקפת האויר. תותחני הקהילה-הבריטית שבקוריאה קנו שם לעצמם דרך-ארץ כנה בפני כושרם המקצועי של אנשי חיל-התותחנים האמריקאי, שעליהם צריכים היו להשען לעתים כה קרובות.

* *

אמנם נכון הדבר, שהבריטים יכולים היו, כרגיל, להפיל עיל את כליהם ביתר מהירות. הם שמו סייגים מעטים יותר בפני קציני-התצפית-הקדמיים הצעירים שלהם, שמלאכתם היא להזמין מתן-אש. וכן השתמשו הבריטים באלחוט במקום בו הקפידו האמריקאים על שימוש בטלפון קוי. הפיקוד הגבוה במלחמת-קוריאה הנו עדיין נושא למחלוקת. אולם תוך כדי מתיחת בקורת על הגנרלים-הפוליטיים של אמריקה, כוונה כמות מפתיעה של זדון אף כלפי פעלים של החיילים האמריקאים עצמם. אך מקצתה של בקורת זו מבוסס היה על הערכה שקולה ומדויקת.

אורח-הפעולה האמריקאיים — רב היה השוני שביניהם לבין אלה של הבריטים. לחיילים האמריקאים סוג אחר של אומץ-לב: יותר רוגז ויותר אינדיבידואלי. הקצינים האמריקאים, ביחסם אל מלאכתם, רואים בה — יותר מאשר הבריטים — את משלח-ידם. התוצאה הנה צבא מסוג שונה מאוד, אשר כיום הנו אולי שונה עוד יותר מן הצבא הבריטי, כפי שהיה במלחמת-העולם השניה.

בשטח החיוני במינימום של אבידות. התוצאה היתה — אכזבה ודכדוך ניכרים למדי בקרב קצינים בכירים. הסגולות המיוחדות-להם של אנשי מלחמה אמריקאיים, שנראו באי-רופה במלחמת-העולם השניה — כאילו נתכסו עפר. יזמתם של מפקדים זוטרים — דומה היה כי כמעט ובמתכנן נשלל ממנה כל עידוד, ואותו יצר מושרש להיות עושה ופועל — אשר הוא, בניגוד לחוקים המקובלים, דרבן והזניק את פטון על פני מרחבה של צרפת — נמצא עתה כאן מביא קצינים בכירים לידי גזילה ממש של תפקידי המפקדים הזוטרים מבעליהם. הוא הביא לידי פיקוח הדוק, ומופרז, על כל תקרית טקטית — ולידי שליטה בלתי-רגילה ע"י מטה מנופח, שמעולם לא השלים עם כך שלא ייעשה דבר, שעה שלא היה מצוי דבר לעשותו. אכן, בקורת מעין זו — ספק אם עלולה היא לחול גם על איזו שהיא מלחמה בעתיד. הרי ביסודה היתה זו מלחמה אקזוטית ובלתי טבעית. הדגם הקבוע שלה הפך לבסוף פשוט עד מאוד. כוחות חיל-הרגלים שמשני הצדדים ישבו על יושבם, התותחנים שמזה ומזה ירו בכל יום אל חיל-הרגלים שממול — וחיל-הרגלים צריך היה לשאת בכך. חיל-הרגלים ערך בלילה פטרולים, משום הטעמים המקובלים; רק לקראת הסיום החלו הסינים עורכים התקפות, במגמה "לגדוע" עמדות אמריקאיות שנמצאו מזדקרות קדימה ומגולות לפגיעה. ולבסוף — מטעמים פוליטיים — ניסו הם לתקוע טריו בקרה-חזית, במקום בו הוחזק ע"י 3 דיביזיות דרום קוריאניות. לקראת הסוף, לא היה ספק בענין עליונותה של תותחנות כוחות האו"ם, הגם שהסינים היו מסוגלים לארגן מסכי אש מדר ייקים בעלי מימדים כאלה, שקול ההתפוצצויות הבודדות היה מטשטש בתוך שאגת-האש הכללית. הארטילריה של כוחות האו"ם, פירושה היה — פרט לסוללותיהם של כוחות הקהילה הבריטית — ארטילריה אמריקאית.